

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиция місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порга. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

По бою.

Три повні дні кипіла завзята, невидана борба в парламенті віденським. А о що розходило ся? Чи о істноване теперішнього кабінету? Чи може нарушено основи конституції австрійської? Чи може стало ся щось протизаконного? Ні, не в тім лежала дійсна причина борби. Не розходило ся тут о личність керманіча внутрішньої політики Долитавщини, не зломано і конституції австрійської, не нарушено ніяких принципіальних і непринципіальних законів державних. Бито вправді на все те, ударяно то в сю то другу струну, але дійсна причина бою лежала в тім, що теперішній кабінет а з ним і теперішня парламентарна більшість мали сьмілість сказати геґемонам німецьким, що Австрія не є німецькою державою, що централізм німецький се річ пережита та що основні державні закони суть на те, щоби їх виконувати. Ось в чім лежала дійсна причина тяжкої, тридневої боротьби! Чехам, яко народом, що від віків стояв на сторожи інтересів славянських в Австрії, вимірено справедливість.

Щоб зрозуміти вагу сего акту, треба пригадати собі важніші моменти з послідних десятків літ конституційної ери. Чим був Шмерлінґ? Він був тим фантастом, що маячив ще о можливости германізації обох половин держави. Чого не довершив Бах в дорозі абсолютистичній, т. е. витвореня одноцільної німецької Австрії, те пробував доконати Шмерлінґ в дорозі конституційній. Він знав, що всі народи австрійські, з виїмкою Німців, противні централізмови, тож посредством своєї несправедливої ординації виборчої витворив він німецьку більшість, хоч знав, що Німці становлять лише третину всего населеня Долитавщини. Як були би ще У-

гри явили ся в Reichstag-у, плян Шмерлінґа був би не повів ся. Але Шмерлінґ знав добре о тім, що Угри забавлять ся в абстиненцію. В патенті лютовім не було згадки про одвічальність міністрів за веденє справ державних. Тож народи австрійські не були в силі, протестувати против волі правительства. Конституція Шмерлінґа була лише обманом для народів. Німецька більшість, повинуюча ся у всім розказам свого шефа, була на те, щоби через ню правити абсолютистично другими народами ненімецькими в дусі централізму німецького і германізації. Упадок Шмерлінґа звісний. Він «ждав», але не діждав ся Угрів ні Хорватів в своїм Reichstag-у. Порожні крісла посольські пригадували ему, що сей «толубовий парламент» не репрезентує Австрії. Невдоволене росло з кождим роком. До політичної застої прилучила ся небавом і застоя господарска. Провал межі прилюдною гадкою а гадкою більшости парламентарної ставав чим-раз ширший, ґрунт усував ся з під ніг щораз більше і Шмерлінґ — провалив ся, передавши управу пугучої будови псевдоконституціоналізму австрійского в руки слабосильного Белькреді, що по якімсь часі мусів просто систовати лютову конституцію, не поставивши натомість ніякої другої. Белькреді зріз посеред федералістичних змагань чеського народу, але яко урядник і бюрократ переймив ся рівнож централізмом Шмерлінґа. Він став накувати з сторонами, колибав ся то в сю то в другу сторону, зразив собі вкінці Німців, а не позискав любови ні Угрів ні других долитавських народів. Пригода воєнна під Садовою змела его скоро з арени політичної. Переємником его став Байст.

Сей упростив собі діло посредством дуалізму а Долитавщину наділив новою конституцією з 21 грудня 1867 р. Але і та конституція збільшила ще розлад межі Німцями а прочими славянськими народа-

ми Долитавщини. Хоч з неї віяло духом якої-такої вольности, то всеж таки будова її була така, що в ній лише одним Німцям було вигідно мешкати, а другі народи находили ся в новім парламенті неначе в комірнім. На 353 заступників самі Німці посідали понад 200. Однакож Байст умів собі радити. Він позискав для себе делегацию польську соїму галицького і союзом з Поляками замаскував нестійність нової конституції. Союз сей коштував трохи Німців. Они мусіли ся зречи германізації Галичини видавши притім давних вірних своїх «Тирольців всходу» на поталу Полякам. Слова Гіскри з того часу, звенять ще в памяти напії: «Inwieferge die Ruthenen Galiziens als eine Nation zu bestehen haben, wird dem galizischen Landtage anheimgestellt». Галичина яко польський (?) край висвободила ся перед 30 літами з кормиги німецької, а то за ціну, що Німці будуть могли дальше германізувати Чехів і Словінців, а Поляки польщити Русь. Навіть і Хорватів видали тоді Німці на поталу Італіянцив.

З тої хвилі бороли ся дуже тяжко Чехи о свою екзистенцію національну. Літа від 1867 року по 1879 були тяжкою пробою для Чехів. Їх змушено навіть до абстиненції. Не поміг їм ні Потоцький, ні ґр. Гогенварт. Аж ґр. Таффому удалось в порозуміню з старим Ріґером зломити геґемонію Німців в Долитавщині. Таффе наклонив в 1879 році Чехів до повороту до ради державної, а утилітарна політика Ріґера при помочи т. зв. залізного Ring-у поставила Чехів на ноги. В міру як Чехи росли в силу, падали Німці. Чехи в ері Таффого здобули для себе десятки шкіл середних і університет в Празі. А звісно, чия школа, того і будучність. Натомість сила Німців слабла з кождим роком. Они пішли в опозицію на цілих 11 літ. Але та опозиция з'їла їх і в Чехії і на Мораві, а в части і між полудневими Сла-

Книга життя.

Вловів

Евг. Улянович Мандичевский.

Легенько-тихо, як білий платок снігу, спускав ся по дрібних хмарках ангел життя. В обіймах держав маленьку, спячу дитинку; він ніс її до молодої жінчини, що від місяців, тої солодкої години вижидала, в котрій стане зватися матерію.

«Я тобі приношу найкрасшого, найлучшого і найщасливішого чоловіка,» шептав до уха молодої невісти післанець неба. «А ту золоту книгу кладу в его колісочку; се его книга життя, в котру має отенм кришталеvim пером все тое вписати, що ему житє принесе: на кожду сторону одну гадку, на послідну однак его найбільшу мудрість, его найлучше пізнанє.»

А коли мати в солодкім півсонню своє маленьке первороджене до грудий тулила, відлетів ангел в чистійші — висніи воздуха — лишаючи золоту книгу з кришталеvim пером в колісці дитяти.

Довгий час не знала дитина, звідки взяло ся її істнованє, а змучена дорогою, що її вела до житя, переспала свої перші дні, тиждні і мі-

сяці, в котрих набрала сили тіла і душі. Се було пречудне дитя, котрої урадовані тітки і сусідки ще в пеленах ангелком звали; усміхаюче ся, чеменьке, з блакитними очима, білим, як лен, волосєм. Годинами вдивляло ся в перелітаючи мари, як би пізнавало в них свою вітчизну; дрібні рученята роскидали цвіточки; ушка прислуховали ся сьбівови пташенят, битю матерного серця, з під котрого висисало свою поживу; воно дивило ся красними синими очима задумчиво на сьвіт — а книга життя все ще спочивала під ясною головою.

З часом научило ся вималяти незрозумілі звуки, відтак кликало «мама» і «тата», училося тримати ся о власних силах, пробувало ходити, учило ся їсти й пити, а вкінці розпізнаючи близші предмети, зачало — думати. А коли шестий рік життя йшов, воно написало непевною рукою, але з повним чутєм, на першу сторону книги життя:

«Найбільшим добром на землі — се добра мати.»

Школа приняла шильного хлопчика — не одна сторона життя заповняла ся щораз то більше виробленим пшємом здібної дитини. Утіха при науці, вдячність для учителя, приязнь для товаришів, утіха відпочинку, дрібні вершки з високо-умними гадками, краса природи, любов

до родичів, все те тиснуло ся під кришталеve перо.

Молодець шукав в висіших школах відомостей — веселі пісні студентські, охота до житя, приязнь і любов плили в чудових вершиках на картини все відімкненої книги. «Він є поетом» — говорили люди; учителі гордились ним, люди шанували его, родичі заливались сльозами радости, бо гевій блистів в его синих очах.

Молодець став мужем — він не слухав більше мудростей, викладаних з катедр — школа життя скінчила своє вихованє. Все красні слова любови, глубшого пізнаня, сильнійшої віри влітав він в солодко звучні стихи — не тільки найблизші, але також найдальні прислухувались его ритмічним пісням, і звали его великим поетом.

Щасливий чоловік! Гожа жінка, любі дїточки стирали поцілунками горячими сльози болю, коли мати добра спочила в землі. З болізни виринув найкрасній стих, пісьн о любові і вірности материньскій — вона містила ся на картці середущій его книги життя. Ті, що читали, всьміхались сердечно, а опісля заливали ся тим сердечнійшими сльозами — а не одно молоде серце, що в упорі, з браку пізнаня і любови відвернулось від матери, кинулось сокрушене в її обнятя і молило о прощенє, або клячало на її

вянами. В часі, коли Таффе упав (в 1893 році) а Німці вступили яко третє звено в т. зв. »коаліцію«, не було в них вже сили до давнішого верховодства в Австрії. Їх Пленер був добрий опозиціоніст, але в »коаліції« не розвинув таланту стратега, що мав ратувати Німців. Німці мали о стілько значіння політичного, о скілько Молодочехи, що колись розбили »Ring«, не були політиками. На їх устах було лише державне право чеське, котрого нараз не міг їм подати жаден шеф кабінету австрійського. До своїх прав могли Чехи дійти лише етапами, а на сю дорогу звів їх гр. Бадені.

Отсе головні фази конституції австрійської і розвою народів австрійських. Поляки висвободили ся з ярма германізації вже в 1867 році. Чехи доперва в триціть лїт пізнійше. Аж сеся рада державна надїлила їх рівноправностю язиковою. Аж тепер вимірено їм — як ми виспе згадали — справедливість. А буча, котру звели при тій нагоді Німці, се лише сумне свідощтво шовінізму національного.

Нині прийшла вже черга на рівноправність язикову всіх народів долитавських. О се упімнули ся Русини, Словінці і Хорвати устами Сустерчіча. А констеляція політична для позисканя такої рівноправности не согірша. Русини, Словінці і Хорвати, получені в один клуб, що числить 35 членів, суть нині тим тягаром на вазі парламентарній, що в критичних хвилях буде рїшати. Так звані меньшости національні, доси упослїджувані, найшли ся разом, щоби спільними силами постояти і за свої незадавнені права. Робота тяжка. Полудневі Славяни мають перед собою Німців і Італійців, Русини — Поляків. Може бути, що нам не прийдесть так тяжко добороти ся своїх прав язикових, позаяк наш терен відмінний, позаяк порозуміне межі Поляками а Русинами лежить в інтересі обох народів і позаяк у нас давні і новітні розпорядженя язикові підготовили вже ґрунт до покінченя язикового спору. Ми вдоволились, наколи в судах наших урядники будуть лише строго придержувати ся істнующих вже розпоряджень язикових а власти політичні виконувати-муть совістно найновійше розпорядженє кн. Санґушка. Вдоволенє, з яким польскі послы прийняли розпорядженя язикові для Чехів, є для нас запорукою, що у нас в тім напрямі борби не буде. Най урядники галицкі послужать в рівній мірі обом народам, щоби оба народи могли свобідно і спільними силами послужити економічним і суспільним потребам краю. Єслиж гр. Бадені приложить до того і свою »сильну« руку, то жите обох народів в Галичині попливе ши-

ґробі в дикій розпуці, бо жаль прийшов за пізно. Як би любов матери якесь »за пізно« знала, як би вона ще і в землі простити не могла. О любов матери не знає границь і міри не знає!

Ученик став учителем! У него сидїла товпа слухачів і прислухувала ся із занятєм его наукам. А коли ніч повіки его любих діточок заплющила, коли трудолюбива жінка зі змученя уснула, тоді сидів він сам при світлі лампи невгасаючої, котру Г. Бог на небозводі що ночи завішує, і роздумував над добрами того світа, над умієтностю і пізнанєм, о вічності Вічного, та о нетревалости чоловіка і его дїл. А коли лучі денного світла на книгу упали, взяв певною рукою кришталеве перо і вписав в книгу жита мудрість, котру купує ся кровю серця, що всі науки нас тільки учать, як мало, як нічого ми не знаєм, що велика загадка »житє«, котру ми в дитинній забаві розв'язуєм, в молодости в уживаню утїх оминаєм, сама в старости неумолимо входить в дорогу нашу. З тисячий книжок не учимось того, що нам один погляд на небо засїяне звїздами сказати є в силі: »Живе один Бог — Сотворитель, Вседержитель, незмінний, хотяй все переминає, і Его велїчину повідає!«

(Конець буде.)

роким, спокійним руслом. Ми поборемо з легкостю з одної строни панмосковскі, з другої интернаціональні змаганя.

Рада державна.

Засіданє дня 10-го мая відбуло ся цілком спокійно. Жадне сторонництво не робило обструкції, бо ходило всім о се, щоби правительство мало предложенє о трактаті торговельнім з Болгарією борзо полагоджене. Той трактат входить в жите вже 13-го мая с. р., длятого від посїху в полагодженю залежить его істнованє. В тім трактаті в першій лїнії інтерес мають Німці, позаяк приписи его признають австрійському промислови великі користи. Пос. о. Фішер поставив внесенє о знесенє належитости за доручуванє судових пїсем.

Пос. Мерунович вносить, щоби правительство перепроварило примусову ревізію всіх товариств задаткових.

Міністер рільництва гр. Ледебур вніс кредит додатковий в цілі запевненя особистих додатків для професорів академії гірничої в Леобені і в Пшібрамі. Міністер фінансів Білинський вніс предложенє по причині помноженя сил судових, Мур внесенє в справі стоваришень заводових господарських, Сокіл інтерпелював по причині поведеня властителів фабрик в Чехах взглядом чеських робітників при установлюваню чеських шкіл.

Відтак наступив вибір комісії контрольної довги державних, а далі дискусія над трактатом торговельнім з Болгарією.

Лехер (нім. поступ.) виголосив майже двогодинну бесїду о політичних і економічних відносінах в Болгарії. Жалував ся, що трактат накладає занадто високі ціна на декотрі артикули як одїж, обув і виразив думку, що Австрія мусить приступити до повільної ліквідації Туреччини. Позаяк після погляду бесїдника той трактат взагалі для Австрії не є користний, отже він буде голосувати против предложеня.

Міністер торговлі Глянц боронить предложеня, почім промовляв ще Пеез (нім. пост.) і Колішер (коло польске) і дискусію замкнув а генеральним бесїдником против предложеня вибраний Лехер. Обставав він при закидах против трактату, і твердив, що виходить він тільки на користь Угорщини а не австрійського промислу.

По кінцевій промові референта предложенє прийнято.

Президент з черги подав результат виборів до комісії контролюючої довги державні. Увійшли до неї послы: Блажек (Молодочех), Добльгоф і Фуке (клерикали), Козловекій (коло польске), Штер (нім. пост.) і Шукле (Словінець).

Бельоглявек (христ. соц.) вніс, щоби спочинок недільний в фабриках тютюну тревав від 2. год. по полудни.

Погачнік (Слов.) домагав ся пільг в військовій службі для синів середного селяньського стану.

Гінтер (нім. пост.) вніс о винагородженє шкід заподіяних роботами гірничими.

Гнєвош Волод. інтерпелював в справі примусової асекурації від огня.

Пос. Габерман інтерпелював в справі туберкульози у худоби.

Пос. Патай (христ. соц.) і Грегорчіц (Слов.) інтерпелювали в справі жидівських авантур в Ходорові і наводили факти в доказ, що провокаторами були жиди.

Д о п и с ь.

З Добромильського.

Дня 1. мая прибув Преосвященний Епископ Константин в товаристві Впр. о. крилошанина Войтовича і капеляна о. Погорецкого до Доброміля, щоби відвідати тамошний монастир оо. Василян. Мимо того, що приїзд Его Преосвященства був приватного характеру — не офіційний, місто доложило всіх можливих заходів, щоби зготовити Достойному Гостеві як найвеличавійше прийняте. Місто ціле й ратуш були святочно пристроєні, при вїзді до міста і коло

церкви виставлено хороші тріумфальні брами улиці залягали товпи народу святочно приодїтого а коло церкви уставили ся процесії руска і польска з хоругвами і церковними братствами, молодїж шкільна з школи хлопців і дівчат під проводом своїх учителів, а побіч оркестра з салін. Вся майже місцева інтелігенція взяла участь в прийнятю, щоби оказати радість, честь і любов для князя католицкої церкви.

На двірці явили ся відпоручники міскої Ради під проводом бурмістра д-ра Цвікліцера і Впр. о. Ректор Баудіс в товаристві двох оо. Василян. Др. Цвікліцер привитав Его Преосвященство сердечною, краснорічивою промовою, в котрій висказав радість міста, що може вперше повитати у себе так Достойного Гостя і зажив чувства синівської преданности, найглубішого поважаня і щирої любови до Князя католицкої церкви. По короткій відповіді Его Преосвященства, наступив відїзд до міста. Его Преосвященство з Впр. о. Войтовичем відїхали по возом четвернею запряженим попереджені головою міста серед частих влєстрілів з мездїрів. Відїзвались церковні звони а оркестра салінова заїнтонувала »Христос воскресє«. Ту привитав Его Преосвященство Всч. адміністратор парохії о. Круликовскій в окруженю асисті короткою промовою а в дверех церковних повторно вручаючи ключі церковні. По відповіді вступив Его Преосвященство до церкви, де відправив молебень і поблагословив зібраних людей найсвятїйшими дарами. По відспїваню многолїтствїй рушили процесіє і Архирей в супроводі нашого і латинського духовенства серед співу вірних при звуках оркестри і звонів до лат. костела. Ту привитав Его Преосвященство місцевий лат. парох Впр. о. Кнуркевич промовою, на котру Его Преосвященство відповів мовою о єдинстві віри і потребі взаїмного довіря і любови католиків обох обрядів. Удїливши благословленя Найсвятїйшими дарами відїхав до святочно прибраного монастиря, витаний сердечно Впр. о. Ректором і оо. Василянами. В церкві монастирській відправив молебень, по чім супроводжений оо. Василянами завітав в святі затишні мури монастиря.

По короткім відпочинку розпочала ся так звана »академія« устроєна молодими клириками Василянами в честь Преосвященного Архирея. Яко предмет до сего вечера взято »гуманїзм« позаяк він відповідає вповні студіям, якими клирики займають ся. В дуже старанно оброблєних діяльностях виголоцєних плавно, всесторонно і з великим знанєм предмету представлено в ріжних язиках вагу і значенє гуманїзму его розвій, упадок а що найважїйше шкоди, які нанїс науці католицкій в ріжних краях. Диспути переплітали відповідні деклямації і співы під проводом о. Ортинського. Вечерок закінчено стихом деклямаційним і звучим відспїванєм »многая літа«. Урадований так світлим і щирим прийємом подякував Преосвященний Архирей клирикам за труди підняті коло устроєня сего вечера і в довшій сердечній промові запевнив їх о своїй щирій, горячій любови, представив великі святі задачі, які оо. Василяни взглядом нашої сьв. Церкви і народу сповнити мають, звивав до неустанної науки, щоби могли смїло і неустрашимо станути до борби за Христа, а звертаючись до Впр. о. Ректора пожелав єму так світлих успіхів в его тяжкій, муравельній праці для добра оо. Василян і на закінченє вніс многолїтствїє в честь о. Ректора. По вечерку згромадились всі гості в рефектарі. Перший тоаст вніс о. Ректор в честь Его Преосвященства в котрім висказав чувства радости з приїзду Преосвященного і просив, щоби ніколи на ту тиху обитель не забував, на що Его Преосвященство в другім тоасті поднесенім в честь о. Ректора заявив, що як давнійше мило витав в тих мурах, так і тепер щасливим ся чєє посеред дорогих для Его серця оо. Василян.

Другого дня в недїлю Томіну відправив Его Преосвященство о 10 годині архирейську службу Божу і виголосив науку на темат, що лишнь одна віра може бути і є правдивою, а тою вірою наука церкви католицкої збудованої на скалі сьвятого Петра і Его наслідників Папів римських. На архирейську службу Божу прибули до монастиря процесії з добромильської парохії і численний здвиг народа з околиці.

На обіді данім в честь Архирея явили ся

представителі місцевих властей під проводом п. к. старости Зейтковського. Ряд тоастів розпочав Впр. о. Ректор в честь Преосвященного, в котрім заявив, що Василянє з синівскою преданністю, найглубшим поважанем, найщиршим привязанем і найгорячішою любовію до Ёго Найдостойнішої особи відносити ся будуть. На тоаст сей відповів Ёго Преосвященство довшою промовою, в котрій зазначив подвиги синів сьв. Василя на поли морально-релігійного піднесеня руского народу передовсім через устроюванє місий для народу, а упражнєнь духовних для сьвященників і представив ясно яка задача їх в будучности чекає. »На вашу щирю працю, на вашу скучотну поміч і я число в моім посланництві і на ній много мені залежить. Приїхав я тут, щоби відвідати дорогих мому серцю синів сьв. Василя і щоби віддати честь вашому о. Ректорови, котрий поєвнятив ціле своє жите для вашого добра, котрий поставив собі так красну, так Божу задачу неутомимої праці для піднесеня і розвою чина Василян. Даючи вираз моєї щирої любові і поважана до ёго достойної особи, підношу тоаст: Впр. о. Ректор най живє для добра Василян много літа!»

Дальнійшій тоаст вніс бурмістр міста др. Цвікліцер і в імени міста заявив чувства радости, любові і найглубшого поважана для Ёго Преосвященства. В відповідь на сей тоаст заявив Архирей, що місто Доброміль може повеличати ся перед иньшими з свого голови, мужа так великих і рідких честот. Коли по иньших більших містах президують люди індиферентні або навіть вирост зле успособлені для віри католицкої, то Доброміль повинен би тішити ся, що ёго так сьмілий і славно звісний католик заступає і желаючи для міста дальшого як найкрасного розвою, вніс тоаст в честь дра Цвікліцера. Дальше підніс Ёго Преосвященство тоаст в честь старости п. Зейтковського (котрого мимоходом сказавши — нарид в повіті загально »батьком« величає), а той підносячи ще раз тоаст в честь Архирея, виголосив хоть коротку але знамениту промову. »Тяжкі то обовязки — промавляв п. староста — урядників, но о много тяжні, важніші і для загалу благодатніші в своїх наслідках є обовязки духовенства. Ми слугами права, духовенство бачним сторожем сих прав. Ми безсилні против мас, котрі побули ся віри, нічого не поможуть узброєні полки, нічого не поможуть кримінали, одна віра є в силі сьміло і успішно ставити чоло всяким беззаконностям, одна віра може повздержати маси люду від пронасти і направити на добру дорогу. А віру ту голосить і удержує в народі не хто иньший а духовенство і тим стає ся найбільшим і найважнішим чинником удержаня суспільного ладу, до захованя моральности і плеканя честот не тільки Божих але і горожанських. Вкінци роблячи апострофу до слів сьв. Евангелия, котрі днесь в церкві чув: »да будет єдино стадо і єдин пастир« висказав, що того кождий католик без ріжнїці обряду як найгорячіше бажає і тужно сеї щасливої хвилі вижидає, а духовенство через успільну свою працю і самовідреченє повинно старати ся приспінити ту хвилю.

Ёго Преосвященство з поворотом відвідав о. адміністратора, лат. пароха, старосту і бурмістра, котрому вручив кількадесят золотих на убогих міста Доброміля. На двірці попрощали ще Преосвященного Архирея бурмістр з радними і много урядників.

Ціле принятє було націхованє щирою радостію і сердечністю; не тільки Русини і Поляки але і всі верстви суспільні суперничали з собою, щоби достойному гостеві уладити як найвеличавіше принятє, а мотором і душею всего був президент міста др. Цвікліцер, що кождий Русин в повну похвалу ёму вмінити мусить.

Новинки.

— Преосвященний Епископ Константин як довідуємо ся з достовірного жерела вибирає ся в червні на канонічну візитацию деканата Старосольського.

— **Обовязкова оборона огнева.** Справу оборони огневої в сільських громадах нашого краю, полагоджено щасливо. Виділ краєвий видав роз-

порядженє, силою котрого мають виділи рад повітових заводити в сільських громадах свого повіту обовязкову оборону огневу. Кождий мужчина віку від 18 до 42 літ, осілий в громаді, о скілько не є калікою, належить до обовязкової оборони огневої і повинен в місяцях: маю, червні, липни, серпни і вересни в першу неділю кождого місяця, а на случай непогоди в одну з слідуючих, по вечірні ставити ся в уряді громадскім, щоби відбувати вправи в службі оборони огневої, а крім того має явити ся безпovolочно в часі пожежу. Вільними від того обовязку є військові всіх степенів, позістаючі в чинній службі, далі сьвященники і духовні всіх обрядів, а також ті, що будуть увільнені від того обовязку через начальника громади. Хто ухилить ся від повиспих обовязків, а достаточно не оправдає ся перед начальником громади, або хто в службі, як також в часі ратунку підчас пожежі не послухає зверхника, понесе кару, яку присуджує зверхність громадска. Оборона ділиться на два відділи: 1 відділ ратунковий, до ратованя людей, майна і розриваня загроженних будинків, 2 відділ водний до служби при сикавці і достави води. Догляд над виконуванем обовязків оборони огневої належить до зверхности громадскої, а надзір над справованем обовязку з сторони зверхности громадскої і контролю організації огневої, належить до виділу ради повітової. Если отже виділи рад повітових припильнують виконаня того розпорядженя, то в короткім часі сільські громади нашого краю будуть мати обовязкові сторожі огневі.

— **Урожай.** З підгір'я доносять нам, що безперестанна слота дала ся сего року людям дуже в знаки. Майже половина поля стоїть ще неорана і незасіяна. Від давна не запам'ятано такого опізненя ярих засівів. — **Озимина,** славити Бога, виїшла з зими хороша. Луки і конюшина заподають богатий збір. Дня 9. мая упав в охрестности Коросна коло Хирова гуєтний град і народив на полях значної шкоди. Поблизькі гори біліли від граду через кілька годин а в селі повитоквав більшу часть шиб.

— **Недільний відпочинок в трафіках.** Міністер скарбу, др. Білинський, постановив завести в трафіках недільний відпочинок. Імовірно вже в червні с. р. наступить приміненє нових норм. В неділю трафіки будуть отворені від год. 6-ої рано до год. 11-ої перед полуднем і через дві години вечером. Однак здає ся, що для вигоди консументів тютюну більші міста будуть поділені на части, а в кождій часті міста бодай одна трафіка буде навіть в неділю отворена через цілий день.

— **Учителі а рада шкільна.** Перед кількома днями оголосила урядово рада шкільна краєва затвердженє пані Вінкентії Лшоншамп на представителку заводу учительского в раді шкільній окружній для міста Львова. Всі учителі шкіль народних мійських однакож спротивились рішучо против ренрентованя себе жіночим полом і внесли до міністерства просьвіти рекурсе. Цікава річ, що скаже на се міністерство.

— **Письменний іспит зрілости** в учительській семінарії жєнській у Львові зачне ся в пятницу 28-го мая о год. 8 рано.

— **Пригода на залізници.** Дня 4-го с. м. в ночі на стациї в Болівіцях особовий поїзд ч. 313 рушив був вже в напрямі до Станиславова, коли нагле по кількох підскоках здержано ёго. Причина була така: В однім вагоні Ш. класє сиділа недавно повінчана молода пара, Пилип Гольдберг з Черновець і ёго жена. Гольдберг слав. Чи він сам збудив ся, чи збудили ёго крики товаришів: »Станиславів!« — не знати, досить, що збудившись він схопив ся, вибіг з вагона і скочив так нещасливо, що дістав ся під колеса, де й погиб на місці. Тіло ёго було подерте на кусні. Жена Гольберга, не знавши, що стало ся з мужем, скочила й собі за ним, але їй не стало ся нічого, може тому, що поїзд вже здержувано. На однім пасажирі пригода та зробила таке пригноблюче вражінє, що він, приїхавши до Станиславова, зараз в ночі помер. Був то якийсь агент торговельний, Айзик Шрагер.

— **Дивна пригода.** В неділю 10-го мая в полудне вертала публичність товпами улицею Баторія з Богослужєня і з проходів, коли нагло коло карного суду роздав ся крик: трамвай електричний переїхав жінку. І справді так було. Візник трамваю електричного ч. 4 не успів мимо повільної і осторожної їзди вздержати воза, коли зовсім несподівано найшла ся якась жінка під колесами. Віз сейчас задержали і завернули з великою осторожностію. На превелике здивованє усіх присутних показало ся, що якимсь незвичайним чудом жінці ні волос з голови не спав! Упала так щасливо, що віз перейшов понад нею, навіть єї не доторкнувшись. Але зацікавленє зросло ще більше, коли заким публичність приглянула ся жінці близше она ні сіло ні пало кудись в товзі заділа ся. Метка була людина!

— **Утопила ся в баюрі** в селі Пасічній під Станиславовом селянка Текля Ядвіга. Дня 1-го мая пішла она до гаюку в Пасічній приглядати

ся забаві, урядженій там мійскими робітниками і вертала пізно в ночі підхмелена домів. Калужа що зготовила смерть селянці була плитка, бо виносила ледви чверть метра глубини.

— **В справі давидівській** слідство вже укінченє. Двацять один селян обжалованих о забурєнє публичного спокою перед звичайним карним трибуналом, а десять о убийство перед судом присяглих. Оба процеси відбудуть ся у Львові.

— **Добровільна смерть.** Недалеко Тарасполя над Дністром було богате село старовіртів і їх тайний монастир. В грудні минувшого року, на вість о близькім кінци сьвіта і о зарядженім на місяць січень списі населєня, часть роскольників постановила умерти для Христа. Добровільні мученики, а між ними були й жінки, а навіть діти, схоронили ся в пивниці, де їх живцем замурував роскольник Ковалєв. Власти найшли ту пивницю і добули 9 трупів, але говорять, що в иньшій місци є погребаних ще 8 осіб. Ціле село розбігло ся по сьвітї.

— **Сьмілої крадежи** допустив ся один злодій дня 27-го цьвітня в Одесі в магазині золотника Зільберберга. В грошах, брилянтах, золоті і иньших дорогоценностях забрав злочинець 80 до 85 тисячів рублів. Той золотничий магазин міститься в готели »Імперияль« при головній одеській улици Дерибасівській. Проворний злодій знаючи що над магазином суть вільні комнати, зголосив ся до готелю як подорожний з річами і паспортом виставлєним на імя Грека Спіридиона Рафтопуло. Ёму дали комнату і тоді він пробив діру в помості та спустив ся насамперед до склепу з пахощами, де отворив вертгаймівску касу, але найшов в ній лиш 6 рублів. Відтак вилломив кусєнь стіни до сусідного золотничого склепу Зільберберга і там розгосподарив ся як у себе дома. Забрав все, що уважав за відповідне, вернув назад до своєї комнати, виїшов з неї спокійно і пропав як камінь у воді.

— **Убийство.** Перед кількома днями повадило ся на Богданівці за рогакою двох робітників залізничих і підчас суперечки один з них добуб ножа і орудував ним так справно, що другий в наслідок одержаних ран в шпитали розстав ся з сьвітом. Убийник втік на разі.

— **Зарибненє Стрв'яжа.** Перед кількома літами зарибнило рибареке товариство ріку Стрв'яж і повнесло на ту цілє значні видатки. Даремні однак були заходи. Ропа з поблизьких копалєнь нафти виницила не тільки риби но і зародки риб, так що в ріці не знайдеш тепер і малої рибки.

— **Що кого чекає.** Недавню тому помер в Варшаві в крайній нужді чоловік, що 30 літ тому взад чарував товпи своєю музикою. Йосиф Дасковський, маючи 10 літ, нагло заблєстві славою. Розривано собі ёго в салюнах, цьвітими засипувано естраду. Імпресарію, що обвозив ёго по Англії, Німеччині, Франції й Австрії, зібрав поважну суму. Але, коли чудна дитина виростила на молодця, запал почав остигати. Імпресарію, що спекулював на дитинній поверховности жертьві, покинув Дасковського. Молодий артист вернув до Варшави і почув ся нечаяно опущеним, бідним і незнаним. Якийсь час жив ще останками давної слави, концертував на провінції, але талант слаб і бідлашній спадав що раз низше. Вкінци розпив ся і понав в остаточну нужду.

— **Цікавий досьвід.** В підземєлях огороду ботанічного (Jardin des Plantes) в Парижі отворено дуже цікаву лябораторию біологічну. В цілковитій темноті уміщено там певне число ріжних риб, щурів, морських свинок і т. д. а то щоби замічувати переміни, які жите в темноті буде потягати поступєнно в органах звіврат і їх потомства. Управителем тої лябораторії є молодий природник Арман Віре.

— **Переслідованя християн в Китаю.** В Китаю знов вибухло переслідованє християн. Китайці збурили каплицю в Лью-лі і убили кс. Мазєля. Також в місті Сі-лію вибухли розрухи.

Послідні вісти.

Сербского короля приймав Цісар Франц Йосиф у себе а потому ревізитував ёго в готели Імперияль. Цісар звиджував новозбудовану академію рільничу. Греки в Епірі потерпіли рішуче поражєнє коло Камаріна недалеко Превези. По послідних програних опустили Грецию всі італійські і французські охотники.

Всі держави годять ся на інтервенцію межі Грецию і Туреччинню, бо Греция пристає на автономію Крети і на відкликанє з відтам своїх войск.

Адміністрація

„РУСЛАНА“

глядає анонсера.

Зголошувати ся в Адміністрації (ул. Коперника ч. 9, II. поверх) між го-
диною 12-ою а 1-ою в полудне.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з гу-
стом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

40—?

Ц. к. упр. гал. акц.

8—?

Банк Гіпотечний

переніс

КОНТОРУ ВИМІНИ

Відділ депозитовий

котрих бюра містили ся до тепер в мезанині
власного будинку до льокалю фронтного в партері.

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок
біжучий, приймає до переходу папери вартісні
і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інсти-
туціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозит-
тар дістає в сталевій касі панцирній сховок до
виключного ужитку і під власним ключем, де без-
печно і дискретно переховувати може своє майно
або важкі документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний
як найдодатливіш зарядження.

Приноси дотично того рода депозитів одер-
жати можна безплатно у відділі депозитовім.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по
64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне
почавши від 70 зр. за бочку лосо
місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл.
посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20,
10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко
ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70,
4-10, 4-90 франко. — Інші товари по
уміренних цінах.

18—?

Видає й відповідає за редакцію: Теоділь Барановский.

Ц. к. Упривіль.

Гал. Акційний Банк Гіпотечний у Львові.

Оповіщенє.

На відбутих дня 24-го цвѣтня с. р. 29-их звичайних Загальних Зборах
акціонарів ц. к. уприв. галицького акційного Банку гіпотечного ухвалено по-
більшити акційний капітал о один мільон зр. в. ав., емітуючи 5.000 акцій по
200 зр. номінальної вартости, з купонами, з котрих перший буде платний
1-го січня 1898.

П. Т. акціонарям Банку гіпотечного прислугує право піднести на кожних
5 штук акції давніших емісій

І нову акцію по ціні 280 зр.

Дробів не увзглядняє ся.

Нові акції, яко беручі повний уділ в зисках за рік 1897, будуть заосмо-
трені в купони платні 1. січня 1898, за що Банкови, крім емісійної ціни
280 зр. належить збоніфікувати 6% відсоток від зр. 280 за час від 1. січня
1897 до дня здійсненої виплати, зарозом звернути за положений стемпель по
2-50 зр. від кожної нової акції. — Право побраня можна виконати **найпізній-
ше до 31. мая 1897 включно**, по впливі того речинця, **право то рішучо гасне.**

П. Т. Акціонарі хочачі користати з того права, довжні найпізнійше до
31. мая с. р. зложити свої акції в касі нашого Заведеня або в філіях на-
ших в Чернівцях, Кракові і Тернополи в цілі остемпльованя і зложити при-
писану заплату.

Львів дня 25 цвѣтня 1897.

Ц. к. уприв. Гал. Акційний Банк Гіпотечний.

3—3

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 49—?

приймає передплату на всі часописи у всяких
язиках і доставлює їх до дому без всякої доплати.

*****

ПРАВДА

Ілюстроване письмо для руского народу

під редакцією

Антоня Березинського

виходить у Львові тижнево кожної пятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житениси з
портретами, поучаючі статі з історії, письмен-
ства, господарства, промислу, вісти про читаль-
ні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде
містити часть забавну.

Передплата: В Австрії . . . . . річно 4 р.
" . . . . . піврічно 2 р.
" . . . . . чвертьрічно 1 р.
За границею . . . . . річно 8 рубл.
" . . . . . піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрація і експедиция
Львів, ул. св. Миколая 13.

*****

Вже появила ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі,
вепрові і т. д.

Байцоване шинок, робленє знаменитих кп-
шок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пиззи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капу-
стою і т. п.

Робленє вкусного набілу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

По надісланю переказом 76 кр. висилає
франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спіл-
ка, Львів. Готель Жоржа.

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

3 пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

З Друкарні В. А. Шийковського.